

Opetus on Aalto-yliopiston keskiössä

Aalto-yliopistossa opiskelijoita tuetaan ja innostetaan vastuulliseen ja tavoitteelliseen opiskeluun. Opiskelijalta vaaditaan ja hänestä välitetään. Näin päästään huippusuorituksiin, visioidaan Aalto-yliopiston valmisteluvaiheessa.

Paula Ahonen-Rainio

AALTO-YLIOPISTON pyrkimyksen maailman arvostetuimpien yliopistojen joukkoon ei ole tarkoitus jäädä retoriikan tasolle. Yksi keinoista, jolla huipulle tähdätään, on panostaminen opiskelija- ja oppimiskeskeiseen kulttuuriin. Vaikka esimerkkejä hyvästä opetuksesta löytyy nyky-TKK:stakin, muutoksen varaa on paljon. Vastakohtana opiskelijakeskeiselle kulttuurille on opettajakeskeisyys. Kyse on ennen muuta arvoista ja uskomuksista ja käsityksestä, miten ihminen oppii.

Sen jälkeen tulevat opetusmenetelmät ja -teot. Opiskelijakeskeiseen kulttuuriin ei siirrytä hallintopäätöksellä tai otsikoita muuttamalla, vaan opetuksen osaamista kehittämällä, selkeillä linjauksilla ja kovalla työllä.

Aalto-yliopiston valmisteluorganisaatio on toiminut koko vuoden työsten eri osa-alueita, opetus yhtenä niistä. Niin linjauksia kuin yksittäisiä toimia on suunniteltu ja valmisteltu. Johtajia on nimetty ja organisaatiota kehitetään. Päätösten ja

toiminnan aika alkaa olla käsillä. Mutta kyse on isoista muutoksista, jotka vievät aikaa, ja aika lasketaan vuosissa.

Opetustaito kunniaan

Opetukseen ollaan nyt panostamassa. Toimenpiteinä on koulutusta ja tukea opettajille, ohjausta opiskelijoille, opetustilojen ja -tekniikan parantamista. Vaikka muutos ei tapahdu hetkessä, on muutoksen alkuja jo näkyvissä. Ensimmäiset osaamisen pajat ovat toimineet jo yli vuoden: Design

Factorylla on fyysinen tila Otaniemessä, Media Factory ja Service Factory toimivat virtuaalisina pajoina. Pajat ovat oppimis-, tutkimus- ja yhteistyöympäristöjä, joissa akateemiset tiimit ja projektit sekä yritykset tai julkiset yhteisöt voivat toimia yhdessä. Niillä pyritään muun muassa tukemaan uusia opetuksen ja oppimisen tapoja sekä poikkitieteellisyttä.

Opettajien pedagoginen koulutus vahvistuu Aalto-yliopistossa. Tavoitteena on, että yliopiston opettajat eivät olisi vain oman alansa taitavia asiantuntijoita vaan myös opettamisen ammattilaisia. Opettamisen arvostuksen on tarkoitus näkyä urajärjestelmässä niin, että se kannustaa opettajia hakeutumaan pedagogiseen koulutukseen ja panostamaan opetuksen kehittämiseen.

TKK käynnisti laajan yliopisto-opettajien pedagogisen (20 op) koulutuksen jo 10 vuotta sitten. Puolitoista vuotta kestävä koulutuskokonaisuuden on suorittanut tähän mennessä noin 10 % professoreista ja vähän suurempi osuus muusta opetushenkilökunnasta, joten työsarkaa on vielä edessä. Maanmittaustieteiden laitoksella kouluttautuneiden osuus on jo TKK:n keskiarvoja suurempi.

Aallon jo käynnistämä opettajakoulutus on kohdistunut englanninkieliseen opetukseen monikulttuurisessa ympäristössä sekä poikkitieteellisuuden haasteisiin. Aalto-yliopiston kolmesta koulusta tulevien opettajien vuorovaihtus on parhaimmillaan ihanan ravistelemaa. Ensivaikutelmana on helpostikin kysymys, voimmeko me edes ymmärtää toisiamme – Aalto-yliopistoon mahtuu useita oppimismäkeä, kun tiede ja taide kohtaavat tekniikan ja talouden. Näkökulmien rikkaus johdattaa nopeasti epämukavuusalueelle, mutta oman kokemuksen mukaan siellä voi sekä tiedostaa kestäviä perusteita omille toimintatavoille että havahtua turhien luutumien kyseenalaistamiseen. Poikkitieteellisyys vaatii yhteistyötä, ja siihen Aalto-yliopiston opettajavalmennus näyttäisi antavan hyvän alustan.

Tieteidenvälisyyttä ja poikkitieteellisyttä

Opetuksen kehittämisen osana on pohdittu ja pohditaan edelleen, miten kolmen koulun yhdistämisestä saadaan parasta synergiaa. Pitäisikö puhua tieteidenvälisyydestä, poikkitieteellisyydestä vai monitieteellisyydestä, riippuu siitäkin, mitä näillä kullakin tarkoitetaan. Yhteinen käsitys on, että Aalto-yliopiston opiskelijoiden pitäisi saada valmiuksia ymmärtää oman koulun ulkopuoleltakin tulevia

asiantuntijoita, kun viimeistään työelämä saattaa heidät yhteisen työpöydän ääreen. Parasta olisi tietysti harjoitella yhdessä toimimista jo yliopistossa.

Lähtökohtana kaikille Aalto-yliopiston opiskelijoille on tarjolla kursseja, joilla voi laajentaa näkökulmaa oman alan vakiintuneiden katsantokantojen ulkopuolelle. Jo tänä lukuvuonna on tarjolla tällaisia kursseja, ja niiden määrää on tarkoitus kasvattaa jatkossa. Jos haluaa tutkintoonsa pientä kurkistusta laajemman kokonaisuuden, voi lähteä etsimään sopivaa sivuainetta oman koulun ulkopuolelta (tai TKK:lla muista tiedekunnista).

Kokonaan uusia, kolmen koulun opetusta yhdistäviä sivuainekokonaisuuksia on tulossa tarjolle vähitellen, ja osa niistä tulee tarjoamaan myös ylemmän tutkinto-ohjelman eli maisteriopintojen kokonaisuuden. Edelläkävijänä on jo yli kymmenen vuotta toiminut ja asemansa vakiinnuttanut IDBM, International Design Business Management. Tänä syksynä starttasi kestävä suunnittelun opintokokonaisuus Creative Sustainability, joka sivuaa sisältönsä puolesta myös kiinteistötalouden opintoja.

Opetuksen tavoitteena on edelleen tarjota vahva osaaminen joltain tekniikan, talouden tai taiteen alalta. Siksi tulevaisuudessakin opiskelijat pyrkivät johonkin Aalto-yliopiston kouluista, syntyvät kunnolla omaan oppiaineeseensa ja suorittavat tutkintonsa siellä. Poikkitieteellisen opetuksen tarjonta tulee painottumaan ylempään tutkinto-ohjelmaan, ja tietysti jatko-opiskelijoille poikkitieteellisyys avaa hienoja mahdollisuuksia. Opetuksen kehittämistä valmisteltaessa esillä on kuitenkin ollut myös ajatus uudesta kandiditutkinto-ohjelmasta, joka tarjoisi pienelle joukolle opiskelijoita mahdollisuuden poikkitieteellisiin opintoihin alusta alkaen. Samalla on kannettu huolta, miten tällaisessa tutkinto-ohjelmassa opiskelijalle syntyy vankka asiantuntijaidentiteetti ja riittävät edellytykset jatkaa johonkin ylemmistä tutkinto-ohjelmista.

Aalto-yliopiston opetussuunnitelman työstäminen parin seuraavan vuoden aikana on iso työ. Tutkinnot kolmessa koulussa ovat sisäisiltä rakenteiltaan hyvin erilaisia. Liikkuvuus ja valinnan vapaus ovat arvokkaita lähtökohtia, mutta käytäntö sanelee omat ehtonsa. Joillain aloilla – tekniikassa yleisesti – työtetään kurssi kurssilta rakentuvia oppimiskokonaisuuksia, joihin on vaikea hypätä puolivälissä ilman, että asiat jäävät osin tyhjän päälle. Toisaalta taiteellisesti painottuvissa opinnoissa opiskelija kasvattaa näkemystään eri suuntiin, eikä teorian rakentaminen

ole samanlaista. Ja käytäntö on vastassa myös opetuksen toteutuksessa. Isossa luentosalissa järjestettävä opetus voidaan avata kaikille halukkaille, mutta työpajassa toteutettavalle kurssille pääsevät vain harvat ja valitut.

Mutta ihan valmiiksi Aaltokaan ei opiskelijoita saa, sillä useiden tutkijoiden mielestä asiantuntijuuden kehittyminen vaatii kymmenen vuotta antaumuksellista työtä asian parissa. Siksi opetuksessa on keskityttävä oleelliseen. Tavoitteiden joukossa onkin, että Aalto-yliopisto kouluttaa vastuullisia, itsenäisiä ja kokonaisuuksia ymmärtäviä asiantuntijoita. Siltä pohjalta on hyvä jatkaa.

Lisätietoa Aalto-yliopiston valmistelusta <http://www.aaltoyliopisto.info>.

**Kirjoittaja on kartografian lehtori
Teknillisessä korkeakoulussa.
Sähköposti paula.ahonen@tkk.fi
(1.1.2010 alkaen @aalto.fi)**

Raimo Laurén